

චීන-ඉන්දීය දේශසීමා ආරවුල හයවැනි සතියට ලගාවේ

China-India border impasse enters sixth week

කින් ජෝන්ස් විසිනි

2017 ජූල 22

සති පහකට වැඩි කාලයකට පෙර, විවාදිත ප්‍රදේශය තුළ මාර්ගයක් පුලුල් කිරීමෙන් චීන කම්කරුවන් වැලක්වීමට ඉන්දියානු හමුදා, ඩොක්ලේම් නැතහොත් ඩොන්ග්ලෙන්ග් සානුවට අතුලු විය. එතැන් සිට බිජිනය හා නව දිල්ලිය, යුදවාදී තර්ජන හා ඇතුම්පද හුවමාරු කරගත් අතර ඉන්දියාව හා භූතාන් දේශ සීමා අන්තර් පේදනය වන දුරස්ත කලාපයට තකහනියේ හමුදා හටයින් දහස් ගනනක් යැවුන.

18දා ඉන්දියන් එක්ස්ප්‍රස් පත්‍රයට අනුව බිජිනය, ගෙව් ගිය සති අන්තයේ විදේශ රාජ්‍යතාන්ත්‍රිකයින්ට කරුණු පැහැදිලි කල අතර චීනයට එරෙහිව ඉන්දියානු මැදිහත්වීම -නව දිල්ලිය තමන්ගේ යැයි අයිතිවාසිකම් පවා නොකියන ප්‍රදේශයක් මුල්කරගෙන- පෙර නො වූ විරු බව; ඉන්දියානු හමුදා ඉවත් කර ගන්නා තුරු සැලකිය යුතු සාකච්ඡා නොපැවැත්විය හැකි බව; හා චීනයේ ඉවසීම තදින් ම පරීක්ෂාවට ලක් කෙරෙමින් ඇති බව අවධාරනය කලේ ය.

එක්ස්ප්‍රස් පත්‍රය විසින් එක්සත් ජාතීන්ගේ ආරක්ෂක කවුන්සලයේ ස්ථිර සාමාජික රටවලින් එකක් ලෙස හඳුන්වන ලද රටක තානාපතිවරයෙක්, "අපගේ සගයන් මාධ්‍ය සාකච්ඡාවට සහභාගි වූ අතර චීන ආන්ඩුව අතීතයේ කාලයක් සඳහා බලා සිටින්නේ නැතැ යි යන හැඟීම අපට ඇති කරන ලදී. මෙය තරමක් අසහනකාරී යි, එමෙන් ම අප එය බිජිනයේ සිටින අපගේ ඉන්දියානු සගයින්ට මෙන් ම නව දිල්ලියේ සිටින භූතාන සගයින්ට ද දැනුම් දුන්" බව පැවසුවේ ය.

බිජිනය මුලින් ඉන්දියන් එක්ස්ප්‍රස් වාර්තාව ගැන අදහස් දැක්වීම ප්‍රතික්ෂේප කලේ ය. පසුව විදේශ අමාත්‍යාංශ ප්‍රකාශකයෙකු වන ලු කැන්ග්, දේශ සීමා මතබේදය ගැන තම අදහස් අනෙකුත් රටවලට දැන ගැනීමට සලස්වා ඇති බව පැවසීය. "නිගැස්සි හා ව්‍යාකූලවී සිටින, චීනයේ ඇතම් විදේශ රාජ්‍යතාන්ත්‍රිකයින්, කරුණු දැන ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික මාධ්‍ය ඔස්සේ අප ඇමතු" බව ඔහු පැවසීය.

චීන මහජන විමුක්ති හමුදාවේ නිල භොරනැව වන පිළිප් ඩේලි පත්‍රය 17දා වර්තා කල පරිදි, අනතුරු ඇඟවීම අවධාරනය කිරීමේ පැහැදිලි අරමුණ ඇතිව බිජිනය, පෞද්ගලික මට්ටමෙන් පැහැදිලි කර ඇත්තේ, වර්තමාන දේශ සීමා ආරවුල හට ගත් ස්ථානය ආසන්න දකුණු ටිබටයේ තම හමුදා "සජීව වෙඩි තැබීමේ" අභ්‍යාසයක් පැවත් වූ බව යි. අභ්‍යාසයේ ප්‍රධාන අංග වූයේ, වේගවත් හමුදා රැදවීම් අත්හදා බැලීම හා ශක්තිමත් කිරීම බව වාර්තාව පැවසූ අතර, එය මෙහෙය වූ පිළිප් සේනාංකය මීට පෙර "පෙරමුණු සටන්වල" යෙදී ඇති බව සඳහන් කලේ ය.

පසු ගිය මාසය තිස්සේ නව දිල්ලිය හා බිජිනය "නීතිවිරෝධී" දේශ සීමා ආක්‍රමන පිලිබඳ එකිනෙකාට චෝදනා කර ගැනීම හමුවේ, චීන ආන්ඩුවට අයත් තවත් දිනපතා පත්‍රයක් වන ග්ලෝබල් ටයිම්ස්, 196 2දී එම රටවල් දෙක

සටන් වැදුණු මාසයක් දීර්ග දේශ සීමා යුද්ධය පිලිබඳව යලි යලිත් සඳහන් කරමින්, ඉන්දියාවට එරෙහිව නිතර සැඟවුණු වුවත් නො සැඟවුණු මිලිටරි ආක්‍රමන පිලිබඳව තර්ජන සිහිපත් කර ඇත.

21දා ග්ලෝබල් ටයිම්ස්, "ඉන්දියාව හමුදා ඉවත් කර ගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නම්, මිලිටරි ගැටුම් උත්සන්න වනු ඇත" යන ශීර්ෂ නාමයෙන් යුදවාදී කතුවැකියක් පල කලේ ය. එය ඇරඹුණේ, ඉන්දීය විදේශ කටයුතු ඇමතිනී සුෂ්මා 20දා ඉන්දීය පාර්ලිමේන්තුවට කල කතාව හෙලා දැකීමිනි. එහි දී ඇය ඩොක්ලේම් හි චීන මාර්ග ඉදිකිරීම් "අපගේ ආරක්ෂාවට සෘජු තර්ජනයක්" යයි ප්‍රකාශ කල අතර, චීනය ඉවත් කර ගන්නේ නම් පමණක් ඉන්දියාව තම හටයින් ඉවත් කර ගනු ඇතැ යි සහතික වූවාය.

"ඩොක්ලේම් හි දීර්ග කාලීන ගැටුමක සිහිනය අත්හරින" ලෙස ග්ලෝබල් ටයිම්ස් ඉන්දියාවෙන් ඉල්ලා සිටියේ, එසේ නොවන්නේ නම් චීනය "රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික නොවන මාර්ග ඔස්සේ ගැටුම් විසඳීම" තෝරා ගැනීමට ඉඩ ඇතැ යි අනතුරු ඇඟවීමිනි. චීනයේ මිලිටරි බලය ගැන හා තම වඩා විශාල "සංවලතාව හා කාර්යසංවිධාන හැකියාව" නිසා වර්තමානයේ මතබේදයට ලක් ව ඇති දුරස්ථ භූමි ප්‍රදේශයට තව තවත් හමුදා ගෙන ඒමේ තම හැකියාව ගැන කයිවාරු ගැසීමටලින් පසු කතුවැකිය මෙසේ සමාජන කලේ ය: "ඉන්දියාව (තම) හට පිරිස් ඉවත් කර ගැනීම පමා කරන විට, මිලිටරිමය වශයෙන් එය මුහුණ දෙනු ඇති අවදානම වැඩි වන අතර ම එය දේශපාලනිකව අහිමි කර ගනු ඇති බලපෑම රටත් වඩා වැඩි ය."

ඩොක්ලේම් සානුවේ දේශසීමා අර්බුදය ප්‍රකාශය කරන්නේ ද නියෝජනය කරන්නේ ද බිජිනය හා නව දිල්ලිය අතර සම්බන්ධතාවන්ගේ පිරිහීමේ නව අවධියකි. ඉන්දියානු හා චීන ප්‍රභූව සම්පත් හා ආයෝජනය සඳහා එකිනෙකා හා තරග කරන අතර, සම්බන්ධකම් පිරිහී යාමට ප්‍රධාන හේතුව, චීනයට එරෙහි වොෂින්ටනයේ මිලිටරි මූලෝපායාත්මක ප්‍රභාරයට ඉන්දියාව වඩා ප්‍රබල ලෙස ඒකාබද්ධ කිරීමය.

නරේන්ද්‍ර මෝදි හා ඔහුගේ භාරතීය ජනතා පක්ෂ ආන්ඩුව යටතේ ඉන්දියාව, චීනය වට කිරීම හා මිලිටරි වසයෙන් පීඩනය යෙදීමේ ඇමරිකානු අධිරාජ්‍යවාදී තල්ලුවේ සැබෑ පෙරමුණු රාජ්‍යයක් ලෙස මතු වී ඇත. එක්සත් ජනපද යුද ඉවත්යානා හා ප්‍රභාරක නෞකාවල දෛනික පාවිච්චිය සඳහා ඉන්දියාව තම මිලිටරි කඳවුරු විවෘත කර ඇති අතර, දකුණු චීන මුහුදේ මතභේදය මත එක්සත් ජනපදයේ ප්‍රකෝපකාරී ආස්ථානය පුනුරුවිච්චානය කරමින් ද ආසියා-ශාන්තිකරයේ වොෂින්ටනයේ ප්‍රධාන මිතුරන් වන ජපානය හා ඕස්ට්‍රේලියාව සමග ද්විපාක්ෂික හා ත්‍රෛපාක්ෂික සම්බන්ධකම් විශාල වසයෙන් ව්‍යාප්ත කර ගෙන ද ඇත.

මෙම මස මුල දී, එක්සත් ජනපදය, ජපානය හා ඉන්දියාව ඉන්දියානු සාගරයේ මෙතෙක් විශාලම එක යැයි ඔවුන් කයිවාරු ගැසූ යුද අභ්‍යාසය පැවත්වූවෝ ය.

විනයේ නැගීම වැලැක්වීමට ඉන්ද්‍රියාව පාවිච්චි කිරීමේ වොෂින්ටන් සැලැස්ම ගැන තියුනු ලෙස දැනුවත් බවින්, දීර්ග කාලයක් තිස්සේ නව දිල්ලිය සමග වඩා කිට්ටු සම්බන්ධකම් බලාපොරොත්තු වූ අතර තමන් හතුරු හා ප්‍රකෝපකාරී යයි දුටු ඉන්ද්‍රියාවේ ක්‍රියාවන්ට ප්‍රතිචාර දැක්වූයේ සාපේක්ෂව මොලොක් ලෙස ය. නමුත් ගෙවී ගිය වසර දෙකේ දී බවින් ආක්‍රමණකාරී ලෙස පෙරට පැමිණීමට පටන්ගෙන ඇත.

මෙහි ප්‍රධාන අංගයක් වී ඇත්තේ, ඉන්ද්‍රියාවේ ප්‍රධාන හතුරා වන පකිස්තානය සමග විනයේ මූලෝපායාත්මක හවුල්කාරිත්වය ශක්තිමත් කිරීම යි. ඩොලර් බිලියන සිය ගනනක් වන තම එක තීරුවයි, එක මාවත යි නම් පොදුකාර්ය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය තුළ බවින් පකිස්තානයට දී ඇති කේන්ද්‍රීය කාර්යභාරය මෙයට උදාහරණයක් වෙයි.

වොෂින්ටනයේ මිලිටරි-මූලෝපායාත්මක සහාය මගින් දීර්ගත්වනු ඉන්ද්‍රියාව, මෝදි යටතේ පකිස්තානයට එරෙහිව ආක්‍රමණකාරී පිලිවෙතක් අනුගමනය කරයි. එහෙත් ඉන්දු-පකිස්තාන සම්බන්ධතා පිලිබඳ නීති යලි ලිවීමේ එහි උත්සාහයට වල කපා ඇත්තේ, ඉස්ලාමාබාදයට බවින් දෙන අඩන්ති හා වැඩි වෙමින් තිබෙන සහයෝගය මගිනි.

මෙය ඉන්ද්‍රියාවේ පාලක ප්‍රභූව මංමුලාවට හා කෝපයට පත් කර ඇත. දේශ සීමා හරහා පකිස්තානයට කඩා පැනීමට බිජේපි ආන්ඩුව ඉන්ද්‍රියානු හමුදාවේ විශේෂ බලකායන්ට නියෝග කලා වූ ද පකිස්තානය සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කල ඉන්ද්‍රියාවේ "මූලෝපායික සංවර" ප්‍රතිපත්තිය අවසන් කිරීම ප්‍රකාශ කලා වූ ද ක්ෂණික ඉක්බිත්තේ, පසු ගිය කාලයේ බිජේපියට කිට්ටු සම්බන්ධතා ඇති හින්දු දක්ෂිණාංශික සංවිධාන "ඉස්තවාදී පකිස්තානයට" බවින් දෙන සහයෝගයට විරුද්ධත්වය දැක්වීමට, වින භාන්ඩි වර්ජනය කිරීමේ ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීමට උත්සාහ ගත්හ.

ඉන්ද්‍රියානු හමුදා ප්‍රධානී ජෙනරාල් බිජින් රාවත්, යලි යලිත් කයිවාරු ගැසුවේ, ඉන්ද්‍රියානු මිලිටරිය, විනයට හා පකිස්තානයට එරෙහිව පෙරමුනු දෙකක සටන් කිරීමට සූදානම් බව යි.

වත්මන් මතභේදයේ දී බවින් වඩාත් දැඩි ලෙස කටා කරන අතර, ඩොක්ලම් සානුව පිලිබඳ ආස්ථානයෙන් පසු බැසිය නො හැකි බවට විනය මෙන් ම ඉන්ද්‍රියාව ද එක සේ මුරන්ඩු ලෙස පවසයි.

තුන්වැනි රටක, එනම් භූතානයේ නාමයෙන් ඉන්ද්‍රියාව "ජාතික ස්වාධිපත්‍යය" උල්ලංඝනය කිරීම පිලිගත නො හැකි බව බවින් පවස යි.

විවාදිත ඩොක්ලම් ප්‍රදේශයේ වින පාලනය මගින් යුද්ධයක අවස්ථාවේදී විනයට, සිල්ගුරු කොර්ඩෝව අල්ලා ගැනීමේ හැකියාව ලබාදෙන බව ඉන්ද්‍රියාව පවසයි. බංග්ලා දේශය, නේපාලය හා භූතානය අතර තෙරපෙන පටු ඉන්ද්‍රියානු තීරුවක් වන එය, බටහිර බෙංගාලය හා අවශේෂ ඉන්ද්‍රියාව, එහි රසාන දිග ප්‍රාන්ත හත සමග සම්බන්ධ කර යි.

සිල්ගුරු කොර්ඩෝව පිහිටා ඇත්තේ ඉන්ද්‍රියානු හා වින හමුදා එකිනෙකාට එරෙහිව පෙල ගැසෙන තැන සිට කිලෝ මීටර් 5 0ක් පමණ දුරකි. විනය අල්ලා ගෙන සිටින වුම්බි නිමිතයේ මූලෝපායික ඉහල ප්‍රදේශය පාලනය කරනු ලබන්නේ ද ඉන්ද්‍රියාව විසිනි. නව දිල්ලියේ වැඩි උත්සුකය, සිල්ගුරු කොර්ඩෝව නො ව භූතානය සමග ඉන්ද්‍රියාවේ "විශේෂ සම්බන්ධතාව" බිදීමට විනය උත්සාහ කරමින් සිටීම බව ඇතැමුන් තර්ක කිරීමට පෙලඹී ඇත.

කුඩා හිමාලයානු රාජ්‍යය කෙලින්ම ඉන්ද්‍රියානු වැයික්කියකි. විනය හෝ එක්සත් ජනපදය ඇතුළුව අනෙකුත් බලවතුන්

සමග එයට රාජ්‍යතාන්ත්‍රික සම්බන්ධතා නොමැත. භූතානය වෙනුවෙන් හා එහි ඉල්ලීම අනුව අතරමැදියෙකු ලෙස තම මිලිටරිය කටයුතු සිදු කරන බව ඉන්ද්‍රියාව පවසුව ද ගෙවී ගිය සති දෙකකට පමණ පෙර තම භූමියේ වින ඉදිකිරීම් කම්කරුවන්ගේ කටයුතු ගැන භූතාන ආන්ඩුව නිල වසයෙන් විරුද්ධත්වය දැක් වී ය.

වර්තමාන දේශ සීමා මතභේදයට ප්‍රතිචාර ලෙස, විශ්‍රාමලත් ජෙනරාල්වරුන් හා බුද්ධි මන්ඩල සාමාජිකයින් කන්ඩායමක්, වොෂින්ටන්, ටෝකියෝ හා කැන්බරා සමග මූලෝපායික බැඳීම් ශක්තිමත් කර ගන්නා ලෙස නව දිල්ලියෙන් ඉල්ලා සිටී.

ඕස්ට්‍රේලියානු විදේශ ඇමතිනි ජුලි බිෂෝන් මෙම සතියේ නව දිල්ලි සංචාරයක් අතරතුර දී මෝදි, ආරක්ෂක ඇමති අරුන් ජෙට්ලේ හා විදේශ ඇමතිනි සුෂමා ස්වරාජ් සමග වෙන වෙන ම ඩොක්ලම් දේශ සීමා මතභේදය ගැන සාකච්ඡා කලා ය. ඉන්දිය ආන්ඩුවේ තොරතුරු වලට අනුව, දේශසීමා ප්‍රශ්නය ගැන ආන්ඩුව විදේශ රාජ්‍ය නායකයෙකු සමග සාකච්ඡා කල පලමු අවස්ථාව මෙයයි.

මතභේදය සම්බන්ධයෙන් බිෂෝන් සාමකාමී විසඳුමක් ඉල්ලා සිටි අතර, එය නවදුරටත් උත්සන්න විම හයානක "වැරදි ගනන් බැලීමක්" නැත්නම් "වැරදි විනිශ්චයකට" තල්ලු වීමට ඉඩ ඇතැ යි අනතුරු ඇඟවුවාය. ඒ අතර ඇය පැහැදිලිවම සඳහන් කලේ, එක්සත් ජනපදය නායකත්වය දෙන වින විරෝධී රටවල් කාන්ඩියේ කොටසක් ලෙස ඉන්ද්‍රියාව සමග සම්බන්ධකම් තර කර ගැනීම ඕස්ට්‍රේලියාවේ අභිප්‍රාය බව යි. ඇය ඉන්ද්‍රියාව හා ඕස්ට්‍රේලියාව අතර මූලෝපායික උත්සුකයන්ගේ හා "වටිනාකම්වල" කියනු ලබන නැඹුරු ව හුවා දැක්වුවාය. එක්සත් ජනපදය විසින් ඉන්දු පැසිපික් කලාපය තුළ අටවන ලද "නීති පාදක පර්යායට" තැරවිකාරකම් කර, ඉතා ඉක්මනින් ම ඕස්ට්‍රේලියාව වාර්ෂික ඉන්දු-එක්සත් ජනපද, ජපාන නාවික යුද අභ්‍යාසය වන මලබාර් අභ්‍යාසයේ හවුල්කරුවෙකු වනු ඇතැ යි බලාපොරොත්තු වන බව ද ඇය ප්‍රකාශ කලා ය.

ඉන්ද්‍රියාව හා විනය අතර මතභේදය ගැන වොෂින්ටනය මුලුමනින් ම වාගේ නිහඬය. මෙම සතියේ එක්සත් ජනපද රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව නීතිපතා පවත්වන මාධ්‍ය හමුවේ දී ප්‍රශ්නවලට ප්‍රතිචාර වසයෙන් එහි ප්‍රකාශිතා හෙදර් නියුඅර්ට්, "ආතතිය අඩු කිරීම ඉලක්ක කෙරුණු සෘජු සංවාදයක්" සඳහා නාමික ඉල්ලීමක් කලා ය.

කෙසේ නමුත්, ඉන්ද්‍රියාව හා විනය අතර ආතතීන් ඉස්මතු වීම මෙන් ම ඉන්දු-පකිස්තාන සහ වින-ඉන්දිය මූලෝපායික ගැටුම්වල අන්තරායකාරී පැටලීම් තුළ කේන්ද්‍රීය භූමිකාව ඉටු කරනු ලබන්නේ, විනයට එරෙහි ඇමරිකානු අධිරාජ්‍යවාදයේ කුරිරු මිලිටරි-මූලෝපායික ආක්‍රමණය බවට කිසිදු ප්‍රශ්නයක් නොමැත.

ඉන්දිය ජාතික ආරක්ෂක උපදේශක අපීන් ඩොවාල් ජුලි 27-28 පැවත්වෙන බ්‍රික්ස් රටවල (බ්‍රසීලය, රුසියාව, ඉන්දියාව, චීනය හා දකුණු අප්‍රිකාව) ජාතික ආරක්ෂක උපදේශකයන්ගේ රැස්වීමට සහභාගි වීම පිනිස බවින් සටනට පැමිණීමට නියමිත ය. "අර්ථවත්" සාකච්ඡාවලට පෙර ඉන්ද්‍රියාව ඩොක්ලම් සානුවෙන් තම හමුදා ඉවත් කල යුතු බව පුනුරුවිචාරනය කරන අතර වින ආන්ඩුවේ ප්‍රකාශකයා පැවසුවේ, ඩොවාල්ට වින විදේශ ඇමති, රජයේ කවුන්සිලර් යැං පීඑකි සමග දේශ සීමා මතභේද සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡාවල නිරත විය හැකි බව යි. දෙදෙනා ඔවුන්ගේ රටවල "විශේෂ නියෝජිතයින් ලෙස," උදා.දීර්ග කාලයක් ගතවී ඇති වින-ඉන්දියා දේශ සීමා සාකච්ඡාවල ප්‍රධාන සාකච්ඡාකරුවන් ලෙස භූමිකාවක් ඉටු කරති.